

Teksti: Petteri Uusitalo

Lukemattomia mangoja

Maailmassa on niin paljon mangaa, että monta loistavaa teosta jää iäksi vaille virallista länsimaista julkaisua. Tervetuloa haudattujen helmien pariin.

Historie

Miekkvoja ja sandaaleja

Englanninkielistä julkaisua vailla olevien mangojen joukossa **Makoto Yukimuran** *Vinland Saga* on suhteellisen hyvin tunnettu sarja – keräsihän Yukimura *Planetesilla* aikoinaan aikamoisen suosion lännessä. Sen sijaan niin ikään Kodanshan *Afternoon*-lehdessä ilmestynyt **Hitoshi Iwaakin** *Historie* on jäänyt vähemmälle huomiolle. Sekin on historiallinen manga, mutta viikinkien ajan sijaan se sijoittuu 2 300 vuoden takaiseen Kaakkois-Eurooppaan. Tarina on vahvasti fiktiiviseksi väritetty kertomus kreikkalaisen **Eumenes Kardialaisen** elämästä.

Tarinan alussa noin 18-vuotias Eumenes palaa takaisin entiseen kotikaupunkiinsa Kardiaan Gallipolin niemimaalla, joka silloin oli Kreikan itäisimpiä osia. Hän löytää kaupungin makedonialaisten sotilaiden piirittämänä ja lapsuudenkotiinsa maan tasalle palaneena. Hän jää muistelemaan lapsuuttaan, ja takaamaa kestää neljän pokkarin verran.

Mies skyyttien mailta

Eumenes kasvaa varakkaan kauppias Hieronymoksen nuorempana poikana, ja hänen lapsuutensa on varsin mukava ja onnellinen. Hän on kuitenkin aivan erilainen kuin kukkoileva isoveljensä ja paljon rauhallisempi ja varautuneempi kuin kukaan kaupungin muista pojista. Hän ei ole erityisen urheilullinen, mutta vanhempien poikien nyrkkeilyharjoitteluksi naamioitu kiusaaminen paljastaa hänestä myös julmia puolia.

Parhaiten Eumenes viihtyy isänsä kirjastossa, jossa on papyruskääröjä joka puolelta Kreikkaa. Hänen lempiteoksensa on **Herodotoksen** *Historiat*, maailman ensimmäinen proosamuodossa kirjoitettu historiankirja.

Eumeneksen elämä kuitenkin kääntyy päinvärsä yösalaisiin, kun hänen isänsä vehkeilevät bisneskaverit murhaavat tämän. Tapauksen yhteydessä paljastuu, ettei Eumenes olekaan isänsä laillinen poika – eikä edes kreikkalainen, vaan pelkkä poikana kasvatettu barbaari. Hän menettää asemansa vapaana kansalaisena, ja hänestä tulee orja. Hänen ainoa tukensa on perheen luotto-orja Charon, joka sentään kohtelee häntä vielä ihmisenä.

Karannut orja Thrax, jonka syyksi hänen isänsä murha lavastetaan, muistuttaa kuitenkin Eu-

● *Alati utelias Eumenes tutustuu moniin erilaisiin kulttuureihin elämänsä aikana.*

menestä hänen unessa näkemästään naisesta: he molemmat taistelivat hengestään tanssimaisen vaivattoman näköisesti. Hänelle selviää, että unen nainen oli hänen oikea äitinsä, jonka hänen kasvatti-isänsä miehet aikoinaan surmasivat. Thraxin tavoin hän on siis syntyjään skyytti, antiikin ajan pelätyimpiin ja julmimpiin kuuluvaa barbaarikansaa.

Kirjurikenraali

Eumenes myydään kaukana asuvalle kauppiaille, ja hän nousee laivaan jättäen vanhan elämänsä. Taakse jäävät niin ystävät kuin mukava naapurintyttökkin, mutta hänen orjuutensa loppuu kuitenkin yllättävän lyhyeen.

Laivan päästyä Mustallemerelle muut orjat nousevat kapinaan, ja heidän omistajansa tapetaan. Laiva kuitenkin haaksirikkoutuu myrskyssä saman tien, ja Eumenes jää ainoana henkiin. Hän huuhtoutuu Paflagoniaan, joka nykyisin on pohjoista Turkkiä, vailla mitään muuta kuin vaatteet päällään.

Eumenes jää asumaan hänet pelastaneiden kyläläisten luo useiksi vuosiksi, koska hänellä ei ole mitään syytä lähteä muuallekaan. Hän opettelee miekankäyttöä ja korvaa vieraanvaraisuuden kertomalla kylän asukkaille Herodotoksen tarinoita ja opettamalla heille asioita Kreikasta ja historiasta.

Ennen pitkää Eumenes kuitenkin joutuu läh-

"Iwaakin kirjoitustyyli on samalla tavalla viehättävän lakoninen kuin hänen piirrostyylinsäkin."

temään kylästä ja jättämään taakseen niin uudet ystävänsä kuin rakastamansa tytönkin. Paluumatkalla Kardiaan hän päätyi auttamaan persialaisia pakenemassa olevaa **Aristotelesta**, ja tarina kiertyy takaisin siihen mistä alkoi.

Tästä tarinan varsinainen historiaan perustuva osuus kuitenkin vasta alkaa. Eumeneksen mangan alussa tapaama silmäpuoli mies paljastuu valeasussa liikkuvaksi Makedonian kuninkas **Filippos II:ksi**, joka mielistyy hänen älykyyteensä ja palkkaa hänet kirjurikseen. Kreikka jää taas taakse.

Historiankirjojen mukaan Eumenes päätyi lopulta Filippoksen pojan, **Aleksanteri Suuren**, palvelukseen, ja sotapäälliköksi itsekin. Sarjan tässä vaiheessa Aleksanteri on kuitenkin vasta kolmetoistavuotias nuorukainen, ja sarjassa ollaan vasta käymässä ensimmäistä kunnon sotaa Byzantionin kaupunkivaltiota vastaan. Eumenes puolestaan on vasta pelkkä sihteeri.

Aleksanterin sotaretkien mukana Eumeneksen matka johtaa ennen pitkää takaisin Paflagoniaan ja siitä eteenpäin Persiaan ja Intiaan. Tämä tulee kuitenkin olemaan mangan nykyisellä etenemistahdilla vielä vuosien päässä.

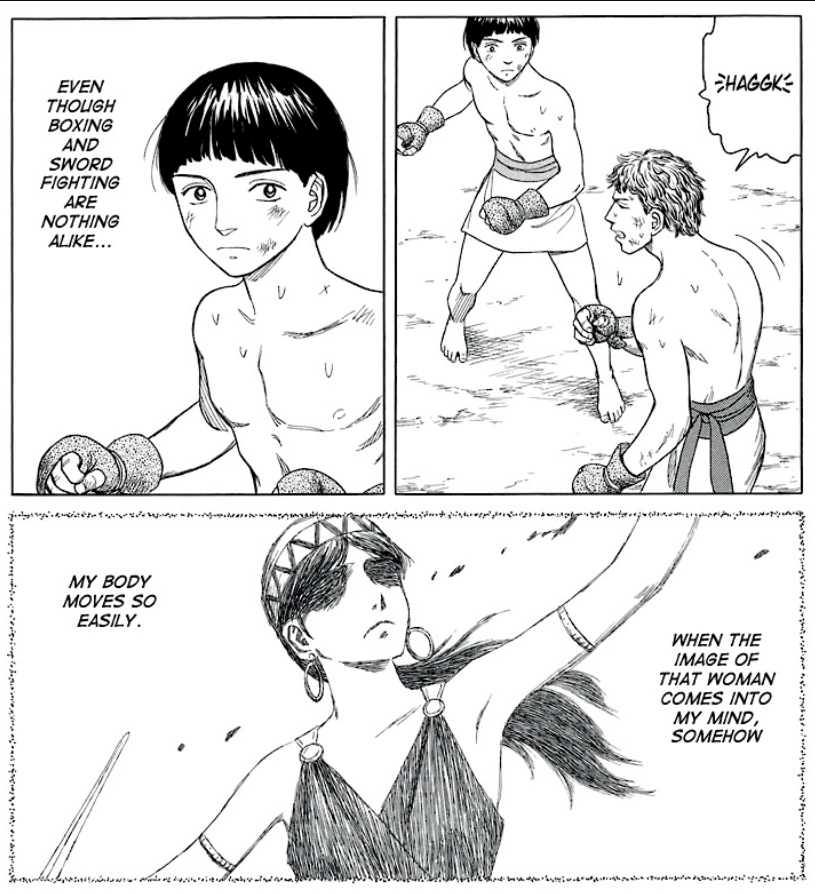
Stoalainen manga

Hitoshi Iwaakin nimi on lännessä parhaiten tuttu kymmenpokkarisesta scifisarja *Parasytessa*, jonka Tokyopop julkaisi aikoinaan englanniksi ollessaan vielä Mixx Entertainment. Del Rey julkaisi mangan sittemmin uudestaan muutama vuosi sitten.

Iwaakin rakkaus groteskiin toimintaan näkyy myös *Historiessa*, joka on paikoin täynnä hyvinkin verisiä yksityiskohtia: katkeilevia käsiä ja sormia, kaulojen läpi työnnettyjä miekkoja, silmiin heitettyjä keihäitä. Skyytit olivat kuuluisia ihmisten nylkemisestä, joten sitäkin nähdään.

Iwaaki on piirtäjänä edelleen samaa maata kuin *Parasytessa*: hänen viivankäyttönsä on edelleen harvaa ja vähäpööräistä, eikä se ole myöskään hirveän yksityiskohtaista. Hän kuitenkin tiedostaa heikkoutensa ja osaa rakentaa kompositionsa niitä vältellen. Sarjan edetessä nähdään myös lukuisia karttoja ja strategiakaavioita, jotka selventävät tapahtumia.

Taloudellinen piirrosojalki yhdistettynä nuikaan vauhtiviivankäyttöön antaa Iwaakille myös mahdollisuuden sulaviin ja selkeisiin toiminta-kohtauksiin, joissa katsoja pysyy vaivattomasti

● Skyyttiläinen verenperintö antaa Eumenekselle jalansijaa, vaikka hän joutuu elämään juurettomana.

mukana. Ja vaikka hänen piirtämänsä hahmot ovat yksinkertaisia, he erottuvat toisistaan selkeästi. He ovat tunnistettavia myös esiintyessään takaumissa eri-ikäisinä, mikä ei ole aina lainkaan itsestäänselvyys.

Toisaalta on myönnettävä, että tästäkään huolimatta kyseessä ei ole manga, jota luettaisiin sen ulkoasun vuoksi. Lisäksi kuukausittaisesta ilmestymistahdista huolimatta on osassa lehdessä ilmestyneistä luvuista pahasti luonnosasteelle jääneitä taustoja. Nämä on toki korjattu sarjan pokkarijulkaisuun.

Totuus on tarua ihmeellisempää

Iwaakin kirjoitustyyli on samalla tavalla viehättävän lakoninen kuin hänen piirrostyylinsäkin. Mangan kerrontaa täplittävät säännöllisesti tekstilaatikot, joissa Eumenes toimii oman menneisyytensä kertojana. Tämä kerronta on puettu vuoroin henkilökohtaisten muistelmien, vuoroin hovin virallisten paperien muotoon. Se onnistuu nostamaan lukijan odotuksia pahaenteisesti vihjaillemalla tyyliin "se päätös tuli muuttamaan elämäni" tai "häntä en koskaan unohtanut". Romantiikkakin on varsin suorasuikaista.

Lakonisuus on myös *Historien* päähenkilön vahvin puoli. Eumenes tarttuu toisinaan miekaan itsekin, mutta mikään toiminnan mies hän

ei ole. Sen sijaan hän on lempisankarinsa Odysseuksen kaltainen: hänen vahvuutensa ovat järki ja oveluus. Hän pysyy myös tarvittaessa poissa tarinan tieltä pitkiäkin aikoja, jolloin juoni pääsee rullaamaan omalla painollaan.

Olisi helppo kuvitella, että historiallista mangaa lukiessa pitäisi tietää valmiiksi, ketkä esitellyt hahmot ovat kuuluisia historiallisia henkilöitä ja ketkä fiktiivisiä sellaisia. Näin ei kuitenkaan ole *Historiessa*, sillä sarjasta pystyy nauttimaan täysin ilman mitään pohjatietoja. Siihen kuitenkin kannattaa varautua, että sarja synnyttää yllättävän halun tutustua Kreikan ja Makedonian historiaan enemmänkin. ●

